

રવિવાર તા. ૨૮-૪-૨૦૨૪
સમય : સવારે ૧૧.૦૦ થી ૧.૩૦

ૐ
પ્રણવ પારિજાત ટ્રસ્ટ
(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)
(રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ - સરકાર માન્ય કલા સંસ્થા)
સંચાલિત

કુલ ગુણ ૭૦

મહાગુજરાત ગાંધર્વ સંગીત સમિતિ

વિશારદ - પ્રશ્નપત્ર ૧ - ક્રિયાત્મક - (૭મું વર્ષ) - ગાયન વાદન

સૂચના : બધા પ્રશ્ન ફરજિયાત છે. જમણી બાજુ પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. ગુજરાતી આવૃત્તિ અંતિમ ગણાશે.

- પ્ર. ૧ (અ) ખરા-ખોટા જણાવો. ખોટા હોય તો સુધારીને ફરીથી લખો. (કોઈપણ પાંચ) (૫)
- (૧) રાગ શ્રી નો થાટ મારવા છે.
(૨) પદ્મવિભૂષણ આચાર્ય ગોકુલોત્સવજી મહારાજ મેવાતી ઘરાનાનાં ગાયક છે.
(૩) ભૂપાલી અને દેશકાર રાગનાં સ્વરો સમાન છે.
(૪) તાલ ઝૂમરા ધ્રુપદ ગાયનમાં વપરાય છે.
(૫) નોમતોમ આલાપચારી ઢૂમરી ગાયનમાં વપરાય છે.
(૬) રાગ પુરીયાદનાશ્રીનો ગાવાનો સમય બપોરનો છે.
- પ્ર. ૧ (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. (કોઈપણ પાંચ) (૫)
- (૧) રાગ લલિતમાં.....સ્વરનાં બંને સ્વરૂપ સાથે લેવામાં આવે છે.
(૨) રાગ મિયાંમહાર.....શ્રદ્ધતુનો રાગ છે.
(૩) રાગ પુરીયાનો થાટ.....છે.
(૪) રાગ જૈનપુરીમાં.....અને.....સ્વર શુદ્ધ છે.
(૫) તાલ સુલતાલની માત્રા.....છે.
(૬) પદ્મવિભૂષણ ઉસ્તાદ ગુલામ મુસ્તફા ખાન સાહેબ.....ઘરાનાના ગાયક છે.
- પ્ર. ૨ કોઈપણ બે વિષય પર લખો. (૧૦)
- (અ) સંપ્રકૃતિક રાગ - ઉદાહરણ સાથે. (બ) આવિર્ભાવ - તિરોભાવ (ઉદાહરણ સાથે) (ક) ગાયકના ગુણ-દોષ
- પ્ર. ૩ કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦)
- (૧) અલ્પત્વ - બહુત્વ (૨) સંગીતમાં ઘરાના અને તેની વિશેષતા. (૩) ઢૂમરી ગાયન
- પ્ર. ૪ આ વર્ષના રાગોમાંથી કોઈપણ એક રાગનું ધ્રુપદ અથવા ધમાર ગીત ભાતખંડે પદ્ધતિમાં લિપિબદ્ધ લખો. (૧૦)
- (વાદનાં વિદ્યાર્થીઓ મસીતખાની ગત ઝપતાલ / રૂપક / એકતાલમાં પં. ભાતખંડે પદ્ધતિમાં લિપિબદ્ધ કરો.)
- પ્ર. ૫ (અ) (૧) તમારા અભ્યાસક્રમમાં ૬ તાળી અને ૩ ખાલી આવતી હોય તેવા તાલની ઠાય અને તીગુણ લખો. (૫)
- (૨) ધ્રુપદ ગાયકીમાં વપરાતા ૦૭ માત્રાનાં તાલની ઠાય અને યોગુન લખો. (૫)
- પ્ર. ૫ (બ) કોઈપણ બે રાગ જોડીની તુલના કરો. (૧૦)
- (૧) ભૈરવ - કાર્લિંગડા (૨) પૂર્વી - શ્રી (૩) બિહાગ - માતુબિહાગ
- પ્ર. ૫ (ક) આપેલા સ્વરસમૂહ પરથી રાગ ઓળખો અને એકતાલમાં એક એક આવર્તનની બે તાલ લખો. (કોઈપણ પાંચ) (૧૦)
- (૧) મ રે રે પ, ની ધ ની સાં ધ ની પ, મ પ ગ મ રે સા
(૨) સા રે ગ પ ની પ ગ રે સા
(૩) ગ મ પ ની ધ પ, મ ગ મ ગ રે સા
(૪) ધ - -, મા ગ રે, ગ મા ધ, મા ગ રે - - સા. મા=તીવ્ર મ
(૫) રે રે પ, મા પ ધ, મા ગ રે ગ રે રે સા મા=તીવ્ર મ
(૬) પ મા ગ મ ગ, રેસા, ની સા ગ મ ગ ની = મંદ્ર સપ્તક ની

MAHAGUJARAT GANDHARV SANGEET SAMITI

Run by
PRANAV PARIJAT TRUST

(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)

DATE : 28-4-2024

TIME : 11.00 am to 1.30 pm

(Reg. Trust & Govt. Approved Institution)

TOTAL MARKS : 70

Sangeet Visharad Paper-1 - Practical (7th Year) Gayan - Vadan

NOTE : 1. ALL QUESTIONS ARE COMPULSORY. 2. FIGURES SHOWN ON THE RIGHT SIDE INDICATING MARKS.
3. Gujarati Version will be considered as final version for any questions.

Q. 1 (A) Write True or False. If Sentence is false, write correct sentence. (Any five) (5)

- (1) Thaata of Raag Shri is Marwa.
- (2) Padmavibhushan Acharya Gokulotsavji Maharaj belongs to Mewati Gharana.
- (3) Raag Bhupali & Deskar are having same notes (Swars).
- (4) Taal Jhumara is used in Dhrupad Gayan.
- (5) Nomtom Alapchari is used in thumri gayan.
- (6) The singing time (Gayan Samay) of Raag Puriyadhanashri is noon.

Q. 1 (B) Fill in the blanks. (Any five) (5)

- (1) Both forms of.....Swar (Note) are being used simultaneously in raag Lalit.
- (2) Raag Miyamalhar is mainly performed in.....Season.
- (3) The thaata of Raag Puriya is.....
- (4) .....and.....swaras (notes) are Shuddha in Raag Jaunpuri.
- (5) Taal Sulta is having.....Matras (Beats.)
- (6) Padmavibhushan Ustad Ghulam Mustafa Khan Saheb belongs to.....Gharana.

Q. 2 Write on any two subjects. (10)

- (a) Sampratik Raagas with examples.
- (b) Avirbhav - Trirobhav with examples.
- (c) Merits & Demerits of Gayak.

Q. 3 Write short note on any two topics. (10)

- (1) Alpatva - Bahutva
- (b) Various Gharana of Music and its specialities.
- (c) Thumri Gayan.

Q. 4 Write Dhrupad or Dhamar with notation from Vishrad Syllabus & Instrumental students will write Masitkhani Gat in Jhaptaal / Rupak / Ektaal in Pt. Bhatkhande Lipi. (10)

Q. 5 (a) (1) Write the thaata and tigan of taal having 6 taalis & 3 Khalis from your syllabus (5)

(2) Write the thaata and chogun of taal having 7 matras (beats) and the taal is used for Dhrupad Gayan. (5)

Q. 5 (b) Compare any two raag pairs. (10)

- (1) Bhairav - Kalingda
- (b) Purvi - Shri
- (c) Bihag - Marubihag

Q. 5 (c) Identify the raagas from given phrases and write two taans of one aavatan in taal ektaal. (Any Five) (10)

- (1) M R R P, n D N S' D n P, M P g M R S where n & g are komal & S' = Tar Saptak Shadaj.
- (2) S R G P N P G R S
- (3) g M P n D P, M g M g R S Where n & g are komal.
- (4) D - -, m G r, G m D, m G r - - s Where m = Tivra Madhyam & r = Komal Rishabh.
- (5) r r P, m P d, m G r G r r S where m = Tivra Madhyam. d & r Komal.
- (6) P m G M G, RS, N. S G M G where m = Tivra Madhyam & N. = Mandra Saptak Nishad.

રવિવાર તા. ૨૮-૪-૨૦૨૪
સમય : સવારે ૧૧.૦૦ થી ૧.૩૦

ૐ
પ્રણવ પારિજાત ટ્રસ્ટ
(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)
(રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ - સરકાર માન્ય કલા સંસ્થા)
સંચાલિત

કુલ ગુણ ૭૦

મહાગુજરાત ગાંધર્વ સંગીત સમિતિ

સંગીત વિશારદ પ્રથમ (પાંચમું વર્ષ) ગાયન / વાદન

સૂચના : બધા પ્રશ્ન ફરજિયાત છે. જમણી બાજુ પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. ગુજરાતી આવૃત્તિ અંતિમ ગણાશે.

- પ્ર. ૧ (અ) નીચે આપેલા વાક્યો ખરા કે ખોટા છે તે જણાવો. (કોઈપણ પાંચ) (૫)
- (૧) અડાણા રાગ પૂર્વાગપ્રધાન છે.
(૨) જયજયવંતી રાગનો થાટ કાફી છે.
(૩) સોહિની રાગ ઉત્તરાંગ પ્રધાન છે.
(૪) રાગ દરબારી કાનડા ઓડવ-ષાડવ જાતિનો છે.
(૫) ચૌતાલ તાલમાં ૧૪ માત્રા આવે છે.
(૬) પૂરિયા ધનાશ્રી સાયંકાલિન રાગ છે.
- પ્ર. ૧ (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૫)
- (૧) શંકરા રાગ ગાવાનો સમય.....છે.
(૨) પીલુ રાગની પ્રકૃતિ.....છે.
(૩) કાર્લિંગડા રાગનો થાટ.....છે.
(૪) તેવરા તાલની માત્રા.....છે.
(૫) બાગેશ્રી રાગમાં.....સ્વરનો ઉપયોગ વિવાદી સ્વર તરીકે થાય છે.
- પ્ર. ૨ નીચેના પ્રશ્નોના એક/બે વાક્યમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ) (૧૦)
- (૧) પ્રબંધના પ્રકાર (૨) પૂર્વાગ પ્રધાન (૩) આંદોલન અને તેની સંખ્યા
(૪) ધ્વનિ અને તેની ઉત્પત્તિ (૫) મીડ (૬) ગમક
- પ્ર. ૩ ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૫ વાક્યોમાં કોઈપણ બે) (૧૦)
- (૧) ગ્વાલિયર ઘરાના (૨) વક્રતાન, બોલતાન, ફૂટતાન (ઉદાહરણ સાથે) (૩) સપ્તક અને રાગની જાતિઓ.
- પ્ર. ૪ નીચે આપેલ કલાકારનું જીવન ચરિત્ર લખો. (કોઈપણ એક) (૧૦)
- (૧) ઉસ્તાદ અલ્લાઉદ્દીન ખાં. (૨) ઉસ્તાદ ફૈયાઝ ખાં (૩) પંડિત ભીમરોન જોષી
- પ્ર. ૫ (અ) નીચે આપેલ તાલમાંથી કોઈપણ બે તાલની સંપૂર્ણ માહિતી, ઠાય અને દુગુન લખો. (૧૦)
- (૧) સુલતાલ (૨) તિલવાડા (૩) રૂપક
- પ્ર. ૫ (બ) નીચે આપેલ સ્વરસમૂહ પરથી ઓળખો અને તે રાગની માહિતી આપો. (કોઈપણ બે) (૧૦)
- (૧) નિ સા ઇ નિ રે, રે ગ મ પ, ઇ ગ મ, રે ગ રે સા
(૨) નિ રે ગ મ પ, ઇ પ, મ ગ, મ રે ગ
(૩) સા ગ મ ઇ નિ, મ ગ મ ઇ ની, સાં રૂં સાં
(૪) રે પ મ ગ, સા રે ગ સા ની, પ નિ સા રે ગ સા
- પ્ર. ૫ (ક) આ વર્ષના રાગોમાંથી કોઈપણ એક રાગમાં ઘુપદ અથવા ઘમાર પં. ભાતખંડે લિપિમાં લિપિબદ્ધ કરો. (વાદનના વિદ્યાર્થીઓ રજાખાની ગત પં. ભાતખંડે લિપિમાં લખો.) (૧૦)

MAHAGUJARAT GANDHARV SANGEET SAMITI

Run by
PRANAV PARIJAT TRUST

(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)

DATE : 28-4-2024

TIME : 11.00 am to 1.30 pm

(Reg. Trust & Govt. Approved Institution)

TOTAL MARKS : 70

Sangeet Visharad Pratham (5th Year) Gayan / Vadan

NOTE : 1. ALL QUESTIONS ARE COMPULSORY. 2. FIGURES SHOWN ON THE RIGHT SIDE INDICATING MARKS.
3. Gujarati Version will be considered as final version for any questions.

Q. 1 (A) State whether the following statements are True or False, If False, write correct answer (5)

- (1) Adana Raag is Purvang pradhan raag.
- (2) Thaata of Raags Jaijaiivanti is Kafi.
- (3) Sohini Raag is Uttarang pradhan raag.
- (4) Jati of Darbari Kanada is Audav - Shadav.
- (5) There are 14 beats in Chautaal.
- (6) Puriyadhanashri is evening time raag.

(B) Fill in the blanks. (5)

- (1) Singing Time of Raag Shankara is.....
- (2) Nature / Prakruti of Pilu raag is.....
- (3) Thaata of Kalingada is.....
- (4) Total beats of Taal Tevra is.....
- (5) .....swar is used as Vivadi Swar in raag Bageshri.

Q. 2 Explain in brief in one or two sentence. (Any Five) (10)

- (1) Types of Prabandh
- (2) Purvang Pradhan
- (3) Andolan and its numbers
- (4) Dhvani and its roots
- (5) Meend
- (6) Gamak

Q. 3 Write Short Notes (10-15 lines) (Any Two) (10)

- (1) Gwalior Gharana
- (2) Vakra Taan, Boltaan, Kut taan (with example)
- (3) Saptak (Octave) and different Jaatis of Raag

Q. 4 Write Biography of any one artist (20 - 25 lines) (10)

- (1) Ustad Allaudin Khan
- (2) Ustad Faiyaz Khan
- (3) Pt. Bhimsen Joshi

Q. 5 (A) Give complete information of below mentioned Taal and write its (10)

Thaay and Dugun (Any two)

- (1) Sultaal
- (2) Tilvada
- (3) Rupak

Q. 5 (B) Identify Raag from below given swar combination and give its details (Any Two) (10)

- (1) Ni Sa Dh n Re, Re Ga Ma Pa, Dh Ga Ma Re g Re Sa (g-Komal, n Komal ni Mandrg Saptak)
- (2) N R G M P, D P, M G, M R G
- (3) Sa Ga m Dh ni, m Ga m Dh Ni, Sa' re' Sa' (m-Tivra, Sa'-Taar saptak, re' - Taar Saptak Komal)
- (4) Re Pa Ma Ga, Sa Re Ga Sa ni, pa ni Sa Re Ga Sa (pa & ni - Mandra Saptak)

Q. (C) Write Notation from the Current Syllabus in Dhrupad or Dhamar in Pt. Bhatkhande Lipi) (10)

(Students of Instrument will write Rajatkhani Gat from current syllabus in Pt. Bhatkhande Lipi.)

રવિવાર તા. ૨૮-૪-૨૦૨૪
સમય : સવારે ૧૧.૦૦ થી ૨.૦૦

ૐ
પ્રણવ પારિજાત ટ્રસ્ટ
(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)
(રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ - સરકાર માન્ય કલા સંસ્થા)
સંચાલિત

કુલ ગુણ ૧૦૦

મહાગુજરાત ગાંધર્વ સંગીત સમિતિ

અલંકાર - પૂર્ણ (૯ મું વર્ષ) - ગાયન વાદન

સૂચના : બધા પ્રશ્ન ફરજિયાત છે. જમણી બાજુ પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. ગુજરાતી આવૃત્તિ અંતિમ ગણાશે.

પ્ર. ૧ (અ) ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૧૦)

- (૧) ૪ માત્રામાં ૬ માત્રા લખવાની લયને .....લય કહે છે.
- (૨) રાગ બેગકૌંસમાં કૌંસની સ્વરાવલિ.....છે.
- (૩) સાત માત્રાના બે તાલ.....અને.....છે.
- (૪) વિદૂષી મોઘુબાઈ કુર્ડીકર.....ઘરાનાના ગાયિકા હતા.
- (૫) જયપુર અગ્રીલી ઘરાનાના સ્થાપક.....હતા.
- (૬) તોડી થાટ કણ્ટિકી સંગીત પદ્ધતિમાં.....નામથી ઓળખાય છે.
- (૭) “મધુર પ્રિયા”.....કલાકારનું ઉપનામ છે.
- (૮) ઉ. ફૈયાઝ ખાનું ઉપનામ.....છે.
- (૯) મધ્યમ તીવ્ર અને શ્રદ્ધભ કોમળ હોય તેવા થાટનું નામ.....છે.
- (૧૦) સોહિની.....થાટનો રાગ છે.

પ્ર. ૧ (બ) નીચેના વાક્યો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો. ખોટા હોય તો સુધારીને લખો.

(૧૦)

- (૧) રાગ નટબિહાગમાં તીવ્ર મધ્યમનો પ્રયોગ થાય છે.
- (૨) રાગ બસન્તમુખારી વસન્ત અને મુલતાની નું મિશ્રણ છે.
- (૩) શ્રીમતી શોભા ગુર્લુ પ્રસિદ્ધ હુમરી ગાયક છે.
- (૪) રાગ કાફી કાનડામાં શુદ્ધ ગાંધારનો પ્રયોગ થાય છે.
- (૫) પં. અજય ચક્રવર્તીના ગુરૂ પં. જ્ઞાનપ્રકાશ ઘોષ હતા.
- (૬) કાફી થાટનો કણ્ટિકી થાટ ખરહરપ્રિયા છે.
- (૭) રાગ માલગુંજીમાં બંને ગાંધારનો પ્રયોગ થાય છે.
- (૮) નંદ કલ્યાણ થાટનો રાગ છે.
- (૯) ધમાર અને ઝુમરા તાલની માત્રા સરખી છે.
- (૧૦) ભેરવી થાટમાં રે, ગ, ઘ, નિ કોમળ હોય છે.

પ્ર. ૧ (ક) જોડકા જોડો.

(૧૦)

(૧) બરવા	દક્ષિણ હિ. પદ્ધતિનો રાગ
(૨) ચારુકેશી	ધ. નિ. કોમળ
(૩) હંસદ્વનિ	બનારસ ઘરાના
(૪) ઉ. સુખતપાન	કાફી થાટ
(૫) પં. રાજન સાજન મિશ્રા	સિતારવાદક
(૬) સૂલતાલ	દૃપદ ગાયક
(૭) પં. ઉદય ભવાલકર	ખયાલ ગાયકીનો તાલ
(૮) મત્તાલ	તોડી થાટ
(૯) મધુવંતી	ખુલ્લા / બંધ બંને બાજમાં ઉપયોગ
(૧૦) ઝુમરા	દૃપદ

પ્ર. ૨ ગમે તે બે વિષે ટૂંકી નોંધ લખો.

(૧૦)

- (૧) અલ્પત્વ-બહુત્વ, ઉદાહરણ સાથે.
- (૨) રાગ મધુકૌંસમાં પંચમની મુર્છના.
- (૩) રાગ શ્યામ કલ્યાણનો સમપ્રકૃતિક રાગ જણાવી તુલનાત્મક વિવેચન કરો.

પ્ર. ૩ નીચે આપેલા રાગોમાંથી કોઈપણ બે રાગમાં આવિભાવ - તિરોભાવ દર્શાવો.

(૧૫)

- (૧) મેઘ - મધમાદ સારંગ (૨) પૂરિયા - સોહિની, (૩) બાગેશ્રી કાનડા - કાફી કાનડા

પ્ર. ૪ નીચે દર્શાવેલ પૈકી કોઈપણ એક વિષય ઉપર નિબંધ લખો.

(૧૫)

- (૧) મંચ પ્રદર્શનમાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો. (૨) ગાયન-વાદનમાં તાલ સંગત અને તેમાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો.

પ્ર. ૫ (અ) અભ્યાસક્રમના રાગો પૈકી કોઈ એક રાગમાં તાલ એકતાલ પં. ભાતખંડે લિપીમાં બડાખ્યાલ બંદિશ લીપીબદ્ધ કરો.

(૧૦)

પ્ર. ૫ (બ) નીચે જણાવ્યા મુજબ લખો.

(૧૦)

- (૧) રાગ મધુકૌંસમાં દોઢ આવર્તનની બે તાનો ચૌગુન લયકારીમાં ઝપતાલમાં લખો. જે પૈકી એક તાન તિહાઈ સાથે લખો.
- (૨) રાગ ચારુકેશીમાં એકતાલમાં એક આવર્તનની તાન દમદાર તિહાઈ સાથે તિગુન લયકારીમાં લખો.

પ્ર. ૫ (ક) નીચે લખેલ તાલ ઓળખી તેની સામે લખેલ લયકારીમાં તે તાલ લખો.

(૧૦)

(૧) ક તા - - ધી ના દુગુન	(૨) તી ના ધી - - ચૌગુન
૦ ૩ ૪	૦ ૩

MAHAGUJARAT GANDHARV SANGEET SAMITI

Run by
PRANAV PARIJAT TRUST

DATE : 28-4-2024

(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)

TIME : 11.00 am to 2.00 pm

(Reg. Trust & Govt. Approved Institution)

TOTAL MARKS : 100

Alankar Purna (9th year) - Gayan Vadan

NOTE : 1. ALL QUESTIONS ARE COMPULSORY. 2. FIGURES SHOWN ON THE RIGHT SIDE INDICATING MARKS.
3. Gujarati Version will be considered as final version for any questions.

Q. 1 (A) Fill in the blanks.

(10)

- (1) To write 6 matra in 4 matra is called.....laya.
- (2) The Swarawali of kauns in Raag Jogkauns is.....
- (3) Two taal of 7 beats are.....and.....
- (4) Vidushi Moghubai Kurdikar belongs to.....gharana.
- (5) .....is the founder of Jaipur Atroli Gharana.
- (6) Todi thaat is known as.....in Karnataki Paddhati.
- (7) 'Madhur Priya' is nick name of.....
- (8) The nick name of U. Faiyaz khan is.....
- (9) Which thaat is having Tivra Madhyam & Komal Rishabh.
- (10) The thaat of Sohini is.....

Q. 1 (B) Describe true or false. Also correct the false statement.

(10)

- (1) Tivra Madhyam is used in Raag Natbihag.
- (2) Raag Basantmukhari is the combination of raag Basant and multani.
- (3) Smt. Shobha Gurtu is a famous Thumri Singer.
- (4) Shuddh Gandhar is used in Kafi Kanada.
- (5) Pt. Gyanprakash Ghosh was Guru of Pt. Ajay Chakraborty.
- (6) Kharharpriya is karnataki thaat of Kafi thaat.
- (7) Both Gandhar are used in raag Malgunji.
- (8) The thaat of Raag Nand is Kalyan.
- (9) The matras of Dhamar and Zoomra taal are the same.
- (10) In Bhairavi thaat, Ra, Ga, Dha, Ni Swar are Komal.

Q. 1 (C) Match A & B.

(10)

A	B
(1) Barwa	Daxin Hindustani Raag
(2) Charukeshi	Dha, Ni, Komal
(3) Hansdhwani	Banaras Gharana
(4) U. Sujatkhan	Kafi Thaata
(5) Pt. Rajan Sajan Mishra	Sitarvadak
(6) Sultal	Dhrupad Gayak
(7) Pt. Uday Bhavalkar	Taal of Khayal Gayaki
(8) Matt Taal	Todi Thaata
(9) Madhuvanti	Used in Khulla Baj & Bandh Baj Both
(10) Zumra	Dhrupad

Q. 2 Answer in a short (Any two)

(10)

- (1) Alpatva-Bahutva, with example.
- (2) Murchhana of Pancham in Raag Madhukauns.
- (3) Samprakrutik raag of Shyam Kalyan & thair comperative description.

Q. 3 Write Aavirbhaav - Tirobhaav of any two raags shown below.

(15)

- (1) Megh - Madhmaad Sarang
- (2) Puriya - Sohini
- (3) Bageshri Kanda - Kafi Kanda

Q. 4 Write essay on any one subject.

(15)

- (1) What points to be taken into consideration during performing on the stage.
- (2) Taal sangat in gayan vadan & what care should be taken.

Q. 5 Do as Direct.

- (a) Write notation of bada khayal in taal Ektaal of any raag of your syllabus in Pt. Bhatkhande Lipi.

(10)

- (b) Answer as described.

(10)

(1) Two taan of 1 1/2 avartan in Chaugun laykari in raag Madhukauns in Zaptal one taan should be with Tihai.

(2) One taan of Avartan in Ektaal in tigon laykari with damdaar tihai in raag charukeshi.

- (c) Identify the following taal and write, described accordingly.

(10)

(1) Ka Tta | - - | Dhin na - Dugun (2) Tin na | Dhin - - Chaugun
0 | 3 | 4 0 | 3

રવિવાર તા. ૨૮-૪-૨૦૨૪
સમય : સવારે ૧૧.૦૦ થી ૧.૩૦

ૐ
પ્રણવ પારિજાત ટ્રસ્ટ
(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)
(રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ - સરકાર માન્ય કલા સંસ્થા)
સંચાલિત

કુલ ગુણ ૭૦

મહાગુજરાત ગાંધર્વ સંગીત સમિતિ

સંગીત વિશારદ દ્વિતિય - છઠ્ઠુ વર્ષ - ગાયન વાદન

સૂચના : બધા પ્રશ્ન ફરજિયાત છે. જમણી બાજુ પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. ગુજરાતી આવૃત્તિ અંતિમ ગણાશે.

- પ્ર. ૧ (અ) ખરા-ખોટા જણાવો. ખોટુ વાક્ય સુધારીને લખો. (કોઈપણ પાંચ) (૫)
- (૧) રાગ બિભાસ ભૈરવી થાટનો રાગ છે.
(૨) રાગ-પૂરિયાદનાશ્રી સંદિપ્રકાશ રાગ છે.
(૩) તાલ-ઝૂમરાની માત્રા ૧૨ છે.
(૪) રાગ-દાની માં બડાખ્યાલ ગવાય છે.
(૫) પં. ભીમસેન જોષી કિરાના ઘરાનાના પ્રસિદ્ધ ગાયક હતા.
(૬) રાગ-છાયાનટમાં બંને મધ્યમ અને બંને નિષાદ આવે છે.
- પ્ર. ૧ (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૫)
- (૧) પં. રવિશંકર.....વાદ માટે પ્રસિદ્ધ છે.
(૨) તાલ-આડાચૌતાલ.....માત્રાનો તાલ છે.
(૩) એક થાટમાંથી બીજા થાટમાં પ્રવેશ કરનારા રાગો.....પ્રવેશક રાગ કહેવાય છે.
(૪) રાગ હંસદ્વનિ.....પદ્ધતિનો રાગ છે.
(૫) કણાટિકી સંગીતમાં શુદ્ધ સ્વર સપ્તકને.....કહેવાય છે.
- પ્ર. ૨ એક/બે વાક્યમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ) (૧૦)
- (૧) વાગ્યેકાર કોને કહેવાય છે ?
(૨) આગ્રા ઘરાનાની કોઈપણ બે વિશેષતા જણાવો.
(૩) 'ચતરંગ' વિષે ટૂંકમાં લખો.
(૪) રાગ-મૂલતાનીની માહિતી લખો.
(૫) પૂર્વીરાગમાં બંને મધ્યમનો પ્રયોગ સ્વરસમૂહ દ્વારા જણાવો.
(૬) બડાખ્યાલમાં વપરાતા તાલોના નામ લખો.
- પ્ર. ૩ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (૧૦)
- (૧) આક્ષિપ્તિકા
(૨) આર્વિભાવ-તિરોભાવ
(૩) ગાયકના ગુણ-દોષ
- પ્ર. ૪ કલાકારનું જીવન ચરિત્ર લખો. (કોઈપણ એક) (૧૦)
- (૧) પં. શિવકુમાર શર્મા
(૨) પં. વિનાયકરાવ પટવર્ધન
- પ્ર. ૫ નીચે આપેલા તાલોમાંથી કોઈપણ બે તાલ માહિતી સાથે લખો. (૧૦)
- (અ) સવારી (૧૫ માત્રાની), ધુમાળી, ચૌતાલ
- પ્ર. ૫ (બ) નીચેના સ્વરો પરથી રાગ ઓળખી દરેક રાગના વાદી-સંવાદી લખો. (કોઈપણ પાંચ) (૧૦)
- (૧) રેમપ, મપદસાં, રેં નિદાપમગરેસા
(૨) રેમમ, પપ, દમરેસા, સારેરેસા નિદુસા
(૩) રેગ મ મ, મ રે પ, મ પ દ નિ પ મ પ મ, ગ રે સા.
(૪) ગપનિસાં નિ-પ, ગપગરે નિપુસા
(૫) નિપમ, રેરેમ, પમરેરેસા
(૬) નિરેગમપ, મદપ, મંગમરેગ મંગરેસા
- પ્ર. ૫ (ક) આ વર્ષના રોગોમાંથી કોઈપણ એક રાગનો છોટાખ્યાલ લિપિબદ્ધ કરો. (પં. ભાતખંડે લિપિમાં) (૧૦)
- વાદના વિદ્યાર્થીઓ આ વર્ષના કોઈપણ એક રાગની રજાતખાની ગત પં. ભાતખંડે લિપિમાં લખો.

MAHAGUJARAT GANDHARV SANGEET SAMITI

Run by
PRANAV PARIJAT TRUST

DATE : 28-4-2024

(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)

TIME : 11.00 am to 1.30 pm

(Reg. Trust & Govt. Approved Institution)

TOTAL MARKS : 70

Sangeet Visharad - 2 - (6th year) Gayan Vadan

NOTE : 1. ALL QUESTIONS ARE COMPULSORY. 2. FIGURES SHOWN ON THE RIGHT SIDE INDICATING MARKS.
3. Gujarati Version will be considered as final version for any questions.

Q. 1 (A) Describe the sentence True or False, if false, write correct answer. (5)

- (1) Raag Bibhas is belong to Bhairavi That.
- (2) Raag Puriyadhanashri is sandhi prakash raag.
- (3) Zumra taal having 12 Matras.
- (4) Raag Dhani used mostly in Bada Khayal.
- (5) Pt. Bhimsen Joshi belongs to Kirana Gharana.
- (6) Both Madhyam and Both Nishad being used in raag chhayanat.

Q. 1 (B) Fill in the blanks. (5)

- (1) Pt. Ravishankar is famous for.....Vadan.
- (2) Taal Aadachautaal having.....matras.
- (3) Ragas entering from one that to another that are called.....praveshak raag.
- (4) Raag Hanshadhwani belongs to.....sangeet Method.
- (5) In Karnatak Method Sudha swarsaptak called.....

Q. 2 Answer in One or two lines (Any five) (10)

- (1) Who is called as a Vagyekar.
- (2) Write any two qualities which belongs in Agra Gharana.
- (3) Write about 'Chatarang'
- (4) Write details of raag 'Multani'.
- (5) Write Swarsamuha in raag Purvi which show two madhyama.
- (6) Write Taals name which used in Bada khayal.

Q. 3 Answer in short (Any two) (10)

- (1) Akshiptika
- (2) Aavirbhav - Tirobhav
- (3) Merits & Demerits of a Gayak.

Q. 4 Write Biography of the artist (any one) (10)

- (1) Pt. Shivkumar Sharma
- (2) Pt. Vinayakrao Patwardhan.

Q. 5 (A) Write complete details of any two taal Sawari (15 Matra) (10)

- (1) Sawari (15 matra)
- (2) Dhumali
- (3) Chautaal

Q. 5 (B) Identify raagas given below Swarsamoha and write vadi-Samvadi (Any five) (10)

- (1) Re Ma Pa, Ma Pa Dha Ṡa, Ṙe Ni Dha Pa Ma Ga Re Sa.
- (2) Re Ma Ma Pa Pa, Dha Ma Re Sa, Sa Re Re sa, Ni Dha Sa
- (3) Re Ga Ma Ma, Ma, Re Pa, Ma Pa Dha Ni Pa, Ma Pa Ma, Ga Re Sa.
- (4) Ga Pa Ni Ṡa Ni P, Ga Pa Ga Re, Ni Pa Sa
- (5) Ni Pa Ma, Re Re Ma, Pa Ma Re Re Sa
- (6) Ni Re Ga Ma Pa, Ma Dha Pa, M Ga M Re Ga, Ma Ga Re Sa

Q. 5 (C) Wite one Chota Khayal Bandish in Bhat Khande notation from syllabus. (10)

Instrument student will write Rajatkhani Gat from Current year syllabus.

રવિવાર તા. ૨૮-૪-૨૦૨૪
સમય : સવારે ૧૧.૦૦ થી ૧.૩૦

ૐ
પ્રણવ પારિજાત ટ્રસ્ટ
(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)
(રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ - સરકાર માન્ય કલા સંસ્થા)
સંચાલિત

કુલ ગુણ ૭૦

મહાગુજરાત ગાંધર્વ સંગીત સમિતિ

સંગીત મધ્યમા (ચોથું વર્ષ) - ગાયન વાદન

સૂચના : બધા પ્રશ્ન ફરજિયાત છે. જમણી બાજુ પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. ગુજરાતી આવૃત્તિ અંતિમ ગણાશે.

- પ્ર. ૧ (અ) ખાલી જગ્યા પૂરો. (કોઈપણ પાંચ) (૫)
- (૧) બહાર.....થાટનો રાગ છે.
(૨) તબલા.....પ્રકારનું વાદ્ય છે.
(૩) તાલ દીપચંદીમાં ખાલી.....માત્રા પર આવે છે.
(૪) રાગ પીલુનો વાદી સ્વર.....છે.
(૫) ભૈરવ રાગની જાતિ.....છે.
(૬) તાલ ધમાર.....ગીત પ્રકારમાં વપરાય છે.
- પ્ર. ૧ (બ) ખરા ખોટા જણાવો. ખોટા હોય તો સુધારીને ફરીથી લખો. (૫)
- (૧) રાગ અલ્હૈયા બિલાવલનો ગાવાનો સમય રાત્રીનો બીજો પ્રહર છે.
(૨) તાલના એક ચક્રને સ્થાયી કહેવાય છે.
(૩) રાગની માહિતી દર્શાવતી રચનાને સ્વરગીત કહેવાય છે.
(૪) તાલ ધમારની આઠમી માત્રા પર ખાલી આવે છે.
(૫) મંજુરાને ધન વાદ્ય કહેવાય છે.
- પ્ર. ૨ (અ) એક-બે લીટીમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ) (૫)
- (૧) રાગ બહારના આરોહ-અવરોહ અને પકડ જણાવો.
(૨) વ્યાસ સ્વર કોને કહેવાય છે.
(૩) રાગ દેશકારનો સમપ્રકૃતિક રાગ જણાવો.
(૪) વક્ર સંપૂર્ણ રાગ કોને કહેવાય છે.
(૫) વર્ણના ચારેય પ્રકાર જણાવો.
(૬) રાગ હમીરનો વાદી સ્વર જણાવો.
- પ્ર. ૨ (બ) જોડકા જોડો. (૫)
(અ)	(બ)
(૧) ગ્રહ સ્વર	(૧) પખાવજ
(૨) વિવાદી સ્વર	(૨) ખુલ્લો બાજ
(૩) અવનંધ વાદ્ય	(૩) ગીતની શરૂઆતનો સ્વર
(૪) ઘુપ્પ ગાયન	(૪) રાગમાં ન આવતા સ્વરનો રૂઢિ પ્રયોગ
(૫) તિલંગનો વાદી	(૫) રે (રિષભ)
	(૬) ગ (ગાંધાર)
- પ્ર. ૩ (અ) વ્યાખ્યા લખો. (ગમે તે પાંચ) (૫)
- (૧) બોલ આલાપ (૨) કણ-સ્પર્શ સ્વર (૩) આડ લય (૪) શ્રુતિ (૫) અંશ સ્વર (૬) પૂર્વાંગ-ઉત્તરાંગ
- પ્ર. ૩ (બ) એક લીટીમાં જવાબ આપો. (૫)
- (૧) રાગ તિલકામોદ કઈ જાતિનો રાગ છે ? (૩) જન્ય રાગ કોને કહેવાય છે.
(૨) રાગ બહારનાં વાદી-સંવાદી સ્વર જણાવો. (૪) ગમક કોને કહેવાય છે ?
(૫) એક સાપ્તકમાં શુદ્ધ સ્વરો, કોમળ સ્વરો અને અચલસ્વરો મળી કુલ કેટલા સ્વરો છે ?
- પ્ર. ૪ (અ) કોઈપણ એક કલાકારનું જીવન ચરિત્ર લખો. (૧૦)
- (૧) પં. ઓમકારનાથ ઠાકુર (૨) ઉ. બિસ્મિલાહ ખાં
- પ્ર. ૪ (બ) કોઈપણ બે રાગ જોડીઓની તુલના કરો. (૧૦)
- (૧) ભૈરવ-ભૈરવી (૨) તિલકામોદ - દેશ (૩) હમીર - ચમન
- પ્ર. ૫ (અ) ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે) (૧૦)
- (૧) નાદ ની વિશેષતા (૨) જનક મેલ (૩) વાદ્યનાં પ્રકાર
- પ્ર. ૫ (બ) કોઈપણ બે તાલની ઠેકા સાથે સંપૂર્ણ માહિતી આપો તથા દુગુનપં. ભાતખડે લીપીમાં લીપીબદ્ધ કરો. (૧૦)
- (૧) તાલ ધમાર (૨) તાલ રૂપક (૩) તાલ દીપચંદી

MAHAGUJARAT GANDHARV SANGEET SAMITI

Run by
PRANAV PARIJAT TRUST

DATE : 28-4-2024

(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)

TIME : 11.00 am to 1.30 pm

(Reg. Trust & Govt. Approved Institution)

TOTAL MARKS : 70

Sangeet Madhyama (4th Year) Gayan Vadan

NOTE : 1. ALL QUESTIONS ARE COMPULSORY. 2. FIGURES SHOWN ON THE RIGHT SIDE INDICATING MARKS.
3. Gujarati Version will be considered as final version for any questions.

Q. 1 (A) Fill in the Blanks. (Any Five)

(5)

- (1) That of Raag Bahar is.....
- (2) Tabla is.....kind of Instrument.
- (3) Khali is situated on.....matra in taal Dipchandi.
- (4) .....is the Vaadi swar of Raag Pilu.
- (5) .....is the Jaati of Raag Bhairav.
- (6) Taal Dhamar is used in.....kind of Gayaki.

Q. 1 (B) True of False : If False correct and rewrite.

(5)

- (1) The singing time of raag Alhaiya Bilawal is second prahar of night.
- (2) One Cycle of taal is known as Sthayi.
- (3) The song contains information of Raag is called swargeet.
- (4) Khali is situated on 8th beat in taal Dhamar.
- (5) Manjira is known as solid instrument.

Q. 2 (A) Answer in One or two lines. (Any five)

(5)

- (1) Describe (Aroh-Avroh and Pakad) of Rag Bahar.
- (2) What is Nyas Swar.
- (3) Write the Sam Prakrutik Raag of Raag Deshkar.
- (4) What is Vakra Sampurna Raag ?
- (5) Describe four kinds of Varna.
- (6) Write Vaadi Swar of Raag Hamir.

Q. 2 (B) Match the following properly.

(5)

(A)	(B)
(1) Grah Swar	(1) Pakhavaj
(2) Vivaadi Swar	(2) Khullo Baaj
(3) "Avnadha" Instrument	(3) The beginning note of song.
(4) Dhrupad Gayan	(4) Varjit swar which is used in Raag.
(5) Vaadiswar of Raag Tilang	(5) Re (Rishabh)
	(6) Ga (Gandhar)

Q. 3 (A) Write the Defination (Any Five)

(5)

- (1) Bol-Aalap (2) Kan-Sparsh Swar (3) Aad Laya (3) Shruti (5) Aansh Swar (6) Purvang-Uttrang

Q. 3 (B) Answer in one or two lines.

(5)

- (1) Which is the Jaati of Raag Tikka Kamod ?
- (2) Vaadi and Samvaadi swar of Raag Bahar.
- (3) What is Janya Raag ?
- (4) What is Gamak ?
- (5) How many total Swar are there in one Octave including shuddha swar, Komal Swar & achal (Constant) note ?

Q. 4 (A) Write Biography of Any One Artist.

(10)

- (1) Pt. Omkarnath Thakur (2) Ustad Bismillah Khan

Q. 4 (B) Compare any two Raag Pair.

(10)

- (1) Bhairav - Bhairavi (2) Tilak kamod - Desh (3) Hamir - Yaman.

Q. 5 (A) Write short notes (Any two)

(10)

- (1) Speciality of Naad (2) Janak Mel (3) Type of Instrumental (Vadya)

Q. 5 (B) Give details of Any two taal, Write Theka and Dugun of it in Pt. Bhatkhande Lipi.

(10)

- (1) Taal Dhamar (2) Taal Rupak (3) Taal Deepchandi

રવિવાર તા. ૨૮-૪-૨૦૨૪
સમય : સવારે ૨.૩૦ થી ૫.૦૦

ૐ
પ્રણવ પારિજાત ટ્રસ્ટ
(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)
(રજીસ્ટર્ડ ટ્રસ્ટ - સરકાર માન્ય કલા સંસ્થા)
સંચાલિત

કુલ ગુણ ૭૦

મહાગુજરાત ગાંધર્વ સંગીત સમિતિ

વિશારદ - પ્રશ્નપત્ર ૨ - સૈદ્ધાંતિક શાસ્ત્ર (૭મું વર્ષ) - ગાયન વાદન

સૂચના : બધા પ્રશ્ન ફરજિયાત છે. જમણી બાજુ પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. ગુજરાતી આવૃત્તિ અંતિમ ગણાશે.

- પ્ર. ૧ (અ) ખરા કે ખોટા જણાવી ખોટા વાક્ય સુધારી ફરીથી લખો. (ગમે તે પાંચ) (૧૦)
- (૧) રાગમાં ગ્રહસ્વર એટલે અંતિમ સ્વર.
(૨) પં. વિષ્ણુનારાયણ ભાતખંડે એ કુલ ૭૫ થાટની રચના કરી.
(૩) ઉત્તર હિન્દુસ્તાની સંગીત અને કર્ણાટકી સંગીતમાં સ્વરોની સંખ્યા સમાન છે પણ નામ અલગ છે.
(૪) પં. અહોબલે નાટ્યશાસ્ત્રની રચના કરી છે.
(૫) પં. નંદન મહેતા પંજાબ ઘરાનાના તબલાવાદક છે.
(૬) રાગોનાં સમયમાં એક પ્રહર પાંચ કલાકનો હોય છે.
- પ્ર. ૧ (બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. (ગમે તે પાંચ) (૧૦)
- (૧) પંચમ સ્વરની આંદોલન સંખ્યા.....છે.
(૨) પં. જશરાજજી.....ઘરાનાના ગાયક છે.
(૩) શ્રુતિની કુલ સંખ્યા.....છે.
(૪) સિતાર એ.....વાદ્ય છે.
(૫) સંગીત સમર્પિત વેદ.....છે.
(૬) જે સ્વરથી જાતિ ગાયનની શરૂઆત કરાય તેને.....કહે છે.
(૭) રાગાંગ પદ્ધતિના પુસ્તકર્તા.....હતા.
(૮) તાનપુરામાં બીજા અને ત્રીજા તારોને.....ના તાર કહેવાય છે.
(૯) સારંગદેવે.....શ્રુતિ ઉપર સ્વર સ્થાન બતાવ્યા છે.
(૧૦) પં. ઓમકારનાથ ઠાકુરને.....ઉપનામે ઓળખવામાં આવે છે.
(૧૧) .....સ્વર એ અર્ધવદર્શક સ્વર તરીકે જાણીતો છે.
- પ્ર. ૨ એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ ૫) (૧૦)
- (૧) પં. ભાતખંડેએ બતાવેલા ૧૦ થાટના નામ લખો.
(૨) આક્ષિપ્તિકાને સંક્ષિપ્તમાં જણાવો.
(૩) ઓછામાં ઓછા ચાર વિવિધ પ્રબંધોની યાદી આપો.
(૪) તાનપુરાના પહેલા તાર નિષાદમાં મેળવાય એવા ચાર રાગોના નામ લખો.
(૫) સંદિપ્રકાશ રાગ કોને કહેવાય છે ?
(૬) સંગીત ઉપયોગથી ચાર શાસ્ત્ર ગ્રંથની યાદી લખી તેના રચયિતાના નામ લખો.
(૭) ઉપશાસ્ત્રીય ગાયનના વિવિધ પ્રકારોની યાદી આપો. (ઓછામાં ઓછા ચાર પ્રકાર)
- પ્ર. ૩ ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (૧૦)
- (૧) કજરી
(૨) રાગનું સમયચક્ર
(૩) વાદ્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ તથા પરિચય.
- પ્ર. ૪ નિબંધ લખો. (કોઈપણ એક) (૧૦)
- (૧) ગાયનમાં ઘરાનાની આવશ્યકતા
(૨) રાગ-રાગિણી પદ્ધતિ
- પ્ર. ૫ (અ) કોઈપણ એક કલાકારનું જીવનચરિત્ર. (૧૦)
- (૧) વિદુષી કિશોરી આમોનકર.
(૨) પં. ગોકુલઉત્સવજી મહારાજ
(૩) ઉ. વિલાયત ખાં (સિતાર વાદક)
- પ્ર. ૫ (બ) તોડી, ભૈરવ, મલ્હાર, બિલાવલ અને કલ્યાણ આ પાંચ રાગાંગમાંથી કોઈપણ બે રાગાંગ વિશે વિસ્તૃત લખો. (૧૦)

MAHAGUJARAT GANDHARV SANGEET SAMITI

Run by
PRANAV PARIJAT TRUST

DATE : 28-4-2024

(AN ISO-9001:2015 Certified Trust)

TIME : 2.30 pm to 5.00 pm

(Reg. Trust & Govt. Approved Institution)

TOTAL MARKS : 70

Visharad - Paper - 2 - Theory (7th year) Gayan Vadan

NOTE : 1. ALL QUESTIONS ARE COMPULSORY. 2. FIGURES SHOWN ON THE RIGHT SIDE INDICATING MARKS.
3. Gujarati Version will be considered as final version for any questions.

Q. 1 (A) Right or Wrong also correct the wrong statement. (Any Five) (10)

- (1) Grah Swar means Last Swar in Raag.
- (2) Pt. Vishnunarayan Bhatkhande had created 75 Thaats.
- (3) North Indian classical music and karnatik music have equal numbers of swaras but names are different.
- (4) Pt. Ahobal has written the Granth 'Natyashastra'
- (5) Tabla player Pt. Nandan Mehta belongs to Punjab Gharana.
- (6) One prahar of Raag is of five hours.

Q. 1 (B) Filling the blanks. (10)

- (1) Frequency (Aandolan Sankhya) of Pancham is.....
- (2) Pt. Jashrajji belongs to.....Gharana.
- (3) The total no. of Shruti are.....
- (4) Sitar is known as.....vadya.
- (5) .....ved which is dedicated to music.
- (6) The beginning note of Jaati Gayan is known as.....
- (7) Ragang Paddhati was introduced by.....
- (8) 2nd and 3rd string of Tanpura is known as.....
- (9) Sarangdev has placed swar at the.....position of Shruti.
- (10) Pt. Omkarnath Thakur is known as.....(Pseudonym)
- (11) .....swar is known as Adhvadarshak swar.

Q. 2 Write the following question answer. (Any 5) (10)

- (1) Write the name of 10 Thaats shown by Pt. Bhatkhande.
- (2) Briefly explain Aakshiptika.
- (3) List four different name or types of Prabandh.
- (4) Write the 4 names of Raga in which first string can be set on Nishad on Tanpura.
- (5) What is sandhiprakash Raga ?
- (6) List any four Granth (Books) name used in Music with their authors.
- (7) List atleast 4 various types of Upshastriya Gaayan.

Q. 3 Write short Note (Any 2) (10)

- (1) Kajari
- (2) Samay Chakra of Ragas.
- (3) Short history & introduction of Instrument

Q. 4 Essay (Any 1) (10)

- (1) Importance of Gharana.
- (2) Raag Ragini Paddhati.

Q. 5 (A) Write musical contribution of any one artist as mention below. (Any 1) (10)

- (1) Vidushi Kishoribai Amonkar.
- (2) Pt. Gokulutsavji Maharaj.
- (3) Ustad Vilayat Khan (Sitar Player)

Q. 5 (B) Write any 2 Raagang from Todi, Bhairav, Malhar, Bilawal and Kalyan. (10)